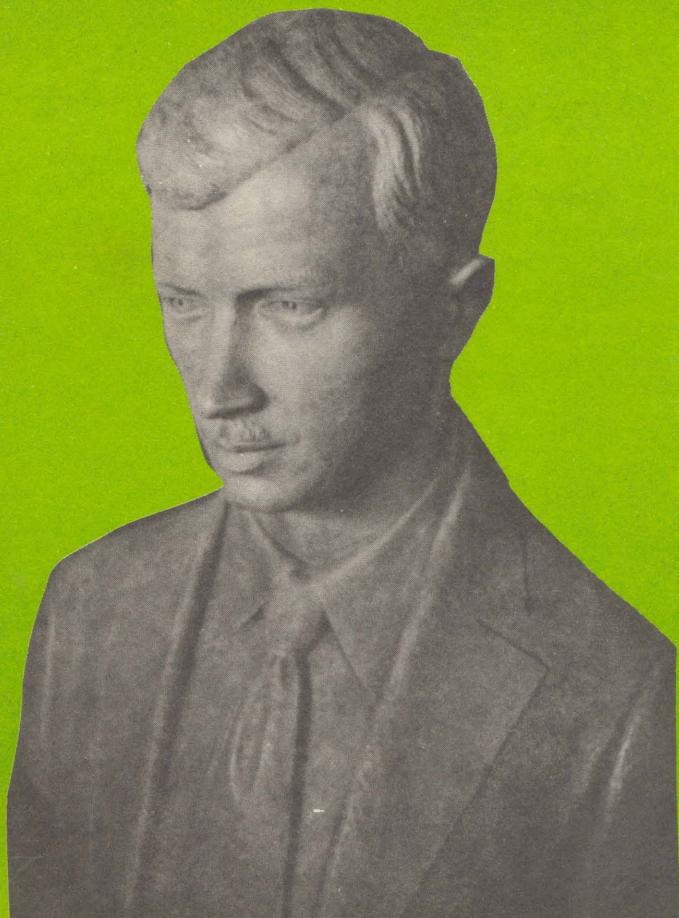

'ВЕЖІ'—ІЛЮСТРОВАНИЙ КВАРТАЛЬНИК
ВИДАЄ ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
М. У. Н. в С.Ш.А.

Summer – 1977

ОЛЕГ КАНДИБА—ОЛЬЖИЧ
ПОЕТ—НАУКОВЕЦЬ—РЕВОЛЮЦІОНЕР

"VESZHI" A PUBLICATION OF THE UKRAINIAN YOUTH FEDERATION
of AMERICA – MUN diasporiana.org.ua

'ВЕЖІ' – ІЛЮСТРОВАНИЙ КВАРТАЛЬНИК
ВИДАЄ ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
М. У. Н. в С.Ш.А.

Випуск колегія – відповідальний редактор
Олег Бак-Бойчук

За зміст піописаних статей відповідають автори.

ЗМІСТ

1. O. Olzhych – *A Shining Example* – Oleh Bak-Boychuk
2. Цитати – О. Ольжич
- 4–8 О. Ольжич – Олег Лащенко
- 9–10 Поетично творчість О. Ольжича
- 11–12 Його Шлях Назавжди пішов – *Невінното і Прямо* –
Т. Ковалський
- 13–14 Думки про Олея Ольжича – ред. І. Смолій
- 15 Блакитний Коваль – Олесь Бердник
- 16–17 MUN Photo Notes
- 18–19 О. Ольжич – проф. Євген Онацький
- 20 – 22 MUN Conference and MUN News
- 23 – 26 Pro Hockey Backstage – Ostap Tatomyr
- 27–28 Факти - Події
- 29 The Role of Athletics – Ostap Tatomyr
- 30 Dates in Ukrainian History
- 31–32 Суспільно-Громадські Інформації та Коментарі

O. OLZHICH – A SHINING EXAMPLE

Archeologist – Poet – Revolutionary

On July 3, 1977, many of us will gather at the Ukrainian Homestead in Lehighton, Pa. to unveil a monument commemorating the shining attributes of an extraordinary individual – Oleh Kandyba-Olzhych.

This unique individual, born in 1907 was a widely known and acclaimed archeologist in the 30's who later, when his nation required it, became a revolutionary leader and a poet of boundless depth and perception. Undaunted by overwhelming odds, he served his country – the Ukraine – prior to WW2 and during it, until his untimely death in a German concentration camp in 1944.

A leading member of the O.U.N. – Organization of Ukrainian Nationalists, he plunged headlong into the struggle to liberate his subjugated people. For this, he laid down his young life, after prolonged and unbearable tortures in defense of the ideals in which he so fervently believed.

When the cloth falls, unveiling the monument carved in his likeness, the inherent symbolism by no means should be ignored. It's not just a bronze statue that is represented on that stone pillar – it is a set of unshakeable ideals for which a young man struggled and gave his all.

These ideals are the guidelines that he would have wanted us to follow. These ideals are the ones that after unveiling his monument, he would want us to remember and continue to serve in his name.

This day, July 3, 1977 should serve as a turning point in all our lives, especially those of the younger generations. We should all be possessed of a new spirit and awareness in so far as what our goals as Ukrainians should and must be.

The Ukrainian Youth Federation of America – M.U.N. – joins with all those present on this memorable day, in honoring a nationalist, a poet, a revolutionary, an idealist, and above all, a man who was the ultimate believer in the right of his nation to lead a sovereign, free, and dignified life.

Oleh Bak-Boychuk

О. Ольжич.

О. ОЛЬЖИЧ

НАЦІОНАЛІЗМ означає світогляд, що в основу суспільно-політичного думання і чину кладе **ідею нації**... ...Ідея вивершеності та єдності нації, гін до її всестороннього розросту назовні, войовничість з усією ієрархією її чеснот, віра у покликання і призначення української нації та героїчне напняття в службі національно-му ідеалу (Ідея Слави) — всі ці риси, питоменні українському націоналізмові, зустрічаємо повно розвинені вже в княжій та в козацькій добі нашої історії.

“Слово о полку Ігоревім”, чи Галицько-Волинський Літопис, Величкові писання або “Милость Божія” — є безсмертними документами цієї духовости, і тому вони близькі нам тепер.

XIX століття значило в українській історії добу упадку національного напняття, добу затуманення чітких та ясних ідеалів народу мряками загально-російських та всесвітніх ідей. Але найбільші постаті цього часу — Шевченко, Франко, Леся Українка — наперекір духові свого часу і своєму вихованню, піднімаючись на висоти творчої інтуїції і прозріння, є повновартними і досконалими проявами власне цієї НАЦІОНАЛІСТИЧНОЇ ДУХОВОСТИ. Їх самостійництво, їх революційність, їх непогамована войовничість, вся національність їхньої істоти — про це певно і яскраво свідчать.

О. ОЛЬЖИЧ

...революція 1917-20 рр. стала для України великою граничною і межевим каменем її майбутнього.

Найбільшим скарбом, який винесла Українська Нація з 1917-20 -х років, є духовна СУВЕРЕННІСТЬ... Україна перестала бути ідейною провінцією, її духовість відтоді самобутня і самовистачальна, післанництво цієї духовості в майбутньому. Зрісши у висоти і з них узрівши по століттях чітко шпилі національної традиції, вона знову нав'язала до цієї традиції. Ідейно рівна з її найкращими виявами.

Віднайшовши героїчний життєвий ідеал, нація не боїться ніяких уже фізичних ударів. З почуттям вищого благословення на чолі, назавжди рішена на своєму шляху, в революції народжена, сучасна Україна спокійним ликом зустріває негоду і бурі, знаючи, що вони розвиваються, а Вона БУДЕ.

(Пробоєм, 1940 р.)

О. ОЛЬЖИЧ

Вся історія України — це боротьба двох сил: конструктивної, що скупчує українську потугу, щоб звернути її назовні, і руїнної, що розпорощує її у взаємнім самопожиренні та несе розбиття і розклад. А вслід за цим завжди йшло панування чужинців над Україною.

В цій вічній боротьбі творчого будуючого духа зі стихією стелу і руїни віrimо твердо, що творчий дух переможе хаос і розклад, звідки б цей не походив й як не проявлявся. Бо інакше не було б змислу в нашему житті і змаганні. Цей творчий дух, потуга молодої і здорової Української Нації та її еманації — ОУН переборе всі історичні хвороби, щоб збудувати нову українську дійсність.

(1940 р.)

ОЛЕГ ОЛЬЖИЧ

Постигна спадщина О. Ольжига (Олега Кандиби) складається з трьох збірок: „Рінь”, 1935, „Вежі”, 1940, „Підзамга”, 1946, та кількох десятків окремих віршів, що до цих збірок не увійшли, розсіяних переважно в націоналістичних періодичних виданнях („Літературно-Науковий Вістник”, „Вістник”, „Самостійна Думка”, „Пробоєм” та інші).

Остання із цих збірок, „Підзамга”, видана вже після смерти Поета, була провізоригно уложена по-гатком 1941 року, а останній раз переглянена Автором неповний рік до його смерті (та зроблену тоді пропозицію віддати цю збірку до друку О. Ольжиг відхилив: нехай, мовляв, ще загаскає). Більше вже до постигненої творчості О. Ольжиг не повернувся — поглинула його справа.

Можемо тим самим вважати вгорі названі збірки за свого ролу в історії, зроблений Постом на основі усієї його творчості. Вибір цей — як видко це із життєпису О. Ольжига — не є припадковий: кожна із збірок розкриває вершини тої творчої (в розумінні мистецькому та ідейному) дороги Поета, яка є, на нашу думку, одна з найяскравіших в українській літературі взагалі.

Поезія О. Ольжига — який сказав був, що „великі ідеї родяться живцем в муках, велика духовість може повстати лише з великого змагання, що випробовує її силу”, — могла виростати тільки з творчої волі, що її був ідейно загартовував життєвий досвід, яким для О. Ольжига став насамперед його досвід в рядах Організованого Українського Націоналізму.

Цей досвід не був в житті О. Ольжига ані припадковий, ані пасивний. Національна революція була найвищим фактом його життя, як певно у жадного іншого поета. Олег Кандиба-Ольжиг — не тільки член революційної організації, але й керівник її Культурного сектора і, нарешті, фактічний провідник Руху в гасах, коли цей Рух за 2-ї Світової війни творив в глибинах Українського материка авангард воюючої за своє життя нації.

Ніяких світоглядових катастроф ги навіть змін життєва дорога О. Ольжига не знає, можна говорити у нього тільки про проглиблення, усвідомлення і, нарешті, зовнішне „оформлення” (герез вступ до ОУН) тої віри, що жила в ньому завше.

Ці факти мають для розуміння ідейних джерел поезії О. Ольжига значіння основне.

Стало наголошувана в творгості О. Ольжига перевага діла над словом не є літературна алгорія, а практична норма, яка визнагає власне поступовання Поета. Ставши на дорогу „г о р і н я”, О. Ольжиг відхилиє не тільки всі спокуси „вигоди, їди та родини”, але й „прозорі озера науки” та „посзії піnni каскади”, ход перед ним самим була відгорталась блискуга дорога вгеного та поета. В колі близьких собі людей О. Ольжиг тепер говорить не раз, що до поезії, як такої, вже певно не повернеться ніколи. Коли ж все таки гас від гасу повертається, то певно лише для того, щоб висловити ту правду, яка „розриває на ложі важкі і задихані груди”.

Хронольогігний перегляд творгости О. Ольжига ілюструє цей процес: за років творгої молодості Поета, його дозрівання ідейного, О. Ольжиг друкує по кільканадцять поезій на рік, складаючи їх вибір в „Ріні”; коли ж вступає на невгнутій й прямий шлях революції, то — спалахнувши екстазою її ствердження, яке разом з тим є його власним самоствердженням, в „Городку 1932” та „Незнаному воякові”, — повертається до поезії лише доривогно.

І тільки через декілька років родиться новий (і останній) ліричний цикль О. Ольжига, „Підзамга”. Серце цієї збірки творять вірші, які були висловом коротких годин родинного щастя Поета перед його останньою, „найвищих горінь” дорогою, яка приведе Олега Кандибу-Ольжига на висоти Києва, у підпілля Львова й одягне на нього „найвищий вінок” — геройгної смерти в „бункері” концентраційного табору.

Ставши на цю дорогу — декілька років до свого фізичного кінця, — О. Кандиба-Ольжиг мовкне назаєве, як поет: пише з цього гасу Поему свого життя вже тільки мовою відозви, інструкції та, на самперед, прямого гину.

Та за свій внутрішній аскетизм, зрегення поезії, як „форми”, О. Ольжиг був нагороджений „благословенством суті”. Проба мовганки є заразом проглибленим і огіщеним його слова. Строга і маломовна посзія О. Ольжига вже на його творгих погатках, у „Вежах”, цьому вірую Поета, доходить стисlosti афористичної. Тут тема — що є висловом безпосереднього революційного досвіду О. Ольжига — розкривається вже прямо, вільна від усякої літературної конвенційності.

Так, зосередившись усціло на націоналістичній ідеї, О. Ольжиг здійсняє в поезії цю ідею через її безпосереднє тематичне розкриття. Ідея націоналізму стає для нього тим „абсолютом”, який сам зі себе

формуєувесь духовий світ Поета, встановлюючи — як пише О. Кандиба в одній своїй молодежній статті — „систему непорушних ідей, скалю вартостей. Від нації до одиниці”.

Інспірує Поета тут вже не древній Рим, а конкретна українська сугасність — її революція; це вже не заповідь творчої молодості Поета приходу віку героїв („Рінь”), а пряме ствердження цього віку. Шлях національної революції є для О. Ольжига не тільки шляхом до фізичного звільнення нації, але й до її звільнення внутрішнього, до віднайдення кожним українцем його вищої свободи, його духового „я”. Піднімаючись на „найвищого горіння” вершини, О. Кандиба-Ольжиг багаті „весь безмір простору, що відкривається людині героїчної духовості”. „Закуте в довігний погвірний колобіг гасу” людське серце („Рінь”), виривається тепер з карбів історичної пригиновости і стає субектом „безумства лету”, того єдиного і неповторного явища, яким є для О. Ольжига Українська національна революція.

Націоналістична ідея визнагає у О. Ольжига притім не тільки політичне вірю людини, але й весь її особистий світ. Люди Підзамга — не „модні” тепер „маленькі люди”, безбагенки і „швейки”, а — люди конструктивних завдань („купці, кухніри, ковалі...”), гіерархічно окресленого світу, що його місце і вищі мети програмово визнагають Вежі: „...Притулене тут під горою, спокійне Підзамга усе”.

Підзамга — ніби поширення візії Веж на ідеальний образ Города; цей образ є мабуть найвища метафора усієї творчості О. Ольжига, розкриваючи її центральну ідею — ставання державного.

Мотиви Каменя — Веж — Города в сугасній національній українській літературі, познагеної духом Визвольних Змагань 1917-21 рр., властиві певно не тільки одному Ольжигеві, та, думаємо, що у О. Ольжига, будівництво цього Города, досягають ці мотиви найбільшої виразності, як вияв свідомої волі, яка собою наповнює національний ідеал доби.

О. Ольжиг вступив на літературну дорогу не тільки, як готовий майстер, але й як поет змістом свого слова новий. Спроби сугасних Ольжигеві „діялектика” знешкінити вартість його поезії завели, так як не можуть дати наслідків зусилля їх модернічих спадкоємців підмінити саму суть слова О. Ольжига й подобу його духової постаті.

Наша національна критика (її погасти навіть критика гужинна, поскільки була вона ознайомлена з

творгістю О. Ольжига) побагила в Ольжигеві поета типового і навіть міродайного для цілого покоління, але розкрити до кінця усю його творчу постать (маємо тут на думці О. Ольжига передовсім, як автора „Веж”) — як це не дивно може стверджувати — ця критика не зуміла ще досі.

„Вежі” — ця вісь, що вивершує цілу ідейну будову поезії О. Ольжига, — були критикою промовегані або навіть поставлені під сумнів, як цілість мистецька. Проте, власне зі змісту такого твору, з тематики наших революційних змагань, що її віра Поета підносить на висоти символу, — могла зродитись та формула, яка висловлює волю цілої нашої сугасності: „Держава не твориться в будугині, Держава будується сині”.

Тим самим, не зважаючи навіть на ще певну обтяженність в цьому творі моїх Автора елементами публіцистичними, ця збірка для нас є високою поезією, „піснею віку”, в якій може найсильніше після Франкового „Мойсея” (до регі, також не вільного у своїй мові від „публіцистики”!) й Лесі Українки зауважала в новій українській поезії воля державна.

Слово О. Ольжига, яке було одним із найсильніших ферментів в процесі кристалізації літературного і взагалі духового життя Українського заходу та еміграції в роках тридцятих і в першій половині років сорокових, з природи регей — як слово, що вийшло зі самого серця життя, — не може втратити свою актуальність та новість й сьогодні, коли наша духовість — говорячи мовою О. Ольжига — звернула з дороги горіння, на яку була вийшла після Визвольної боротьби 1917-21 рр., на дорогу „збирання крихот”, заслоняючись від суворої правди життя „ювілятами культури”, „імпрезами”, „гурра-науковою бздурою”...

Маємо всі підстави думати, що О. Ольжиг ще свого останнього слова в поезії не сказав. Творчі джерела його золотого слова, які поновлювало „само життя в красі неповторимій і суворій”, лишалися повні і густі, аж поки ці джерела не закрила сама смерть, яка власне й шукала О. Ольжига для того, щоб ці джерела закрити.

Найвищий досвід О. Ольжига — духовий і фізичний вогонь його останніх літ — вже не зміг засвітитися словом поезії. Та само життя О. Кандиди-Ольжига — переможно перейшовши через „пробу вогню” — стає тим свідоцтвом, що одягає його поезію у світло правди, без якої кожна поезія дійсно тільки „піnni каскади” або навіть „словоблудіс”.

Відповідно до принадлежного Ольжигу окраслення культури націоналістичної, як героїчно визнаної національної культури, можемо його власну поезію назвати поезією націоналістичною. По з'я О. Ольжига — національна в своїх ідеїніх джерелах та меті, її висока тоном — е, в ґрунті регі, явищем порядку морального і навіть героїчного, що, огсвідно, не обмежує ані її внутрішньої свободи, ані її майстроності формальної. В поодиноких проявах цієї поезії ніби зновународжується епос лицарський. Притім, О. Ольжиг не стилізує своє слово під поезію дружинну, а конгніяльно її духові оспівує „одвагу, непохитність, гистоту”, колекс гости, славу гину і жертву „війська незримого” Організованого Українського Націоналізму, яке в постаттях самого О. Кандиби-Ольжига та його „суворих і великих” братів само було новітнім лицарством.

Високий дух поезії О. Ольжига — як, зрештою, духкоожної справжньої творчості — стає ніби інтегральною гастиною духового буття нації (щілком незалежно від ступні зовнішньої „популярності” цієї поезії). Чуємо в слові О. Ольжига ту живу, владну силу, яка, одягнута в шати поезії, ніби продовжує життєвий похід О. Кандиби-Ольжига, той похід духа, що є Походом поколінь.

О. Лашенко

МИ ВИЙДЕМ ЖОРСТОКЕ ЗУСТРІТИ

Ми вийдем жорстоке зустріти,
Заховане в ранковій млі,
І стануть не луки, не квіти –
Каміння саме на землі.

І будуть: не сонце, не обрій,
А сірість похмурого дня.
(На сірім ґраніті хоробрі
Різьблять своє мужнє ім"я).

Шляхи – велетенські гадюки ...
Невгнутий, розмірений крок ...
Діла і змагання сторукі,
І смерть – як найвищий вінок.

1935

ПОЕТИЧНА ТВОРЧІСТЬ

О. КАНДИБИ-ОЛЬЖИЧА

XXII

О думко, що тіло без жалю руба,
Що очі й уста твої сушить!

Архангельська срібноголоса труба
Гримить крізь простори і душі.

І мертві встають і шукають хреста,
Їх очі розчахнуто-тъяні ...
Встає, наче поросль, струнка і густа, –
Страшне покоління титанів.

XXIV

Шкодуй для них погляду, дум і промов,
І знай у хвилину загину,
Що купить твоя непідроблена кров –
Лиш сльози ледачі і слину.

Твій крик металевий у інші серця,
Що квітами квітнуть у глуші:
Убийте в гадках своїх матір-отця,
Залізом випалюйте душі.

О, вірте, всі мури земного впадуть,
Як серце обернеш у сурму.
Найвищі бо вежі духовости ждуть
Твоего шаленого штурму.

НАШО СЛОВА?

Нашо слова? Ми діло несемо.
Нішо мистецтво і мана теорій.
Бо ж нам дано знайти життя само
В красі неповторимій і суворій.

Що вибереш, чи образ бездоганий,
А чи праобраз для усіх один?
Міцніша віра і дзвінкіший чин
За словоблудіє і за тимпани!

Ось сходить, виростає, розцвіта
Благословеніє не форми – суті:
Одвага. Непохитність. Чистота.
Милуйтесь! Беріть! І будьте, будьте! ...

ХХУІ

Є погляд у того жорстоко прямий,
Хто смерті заглянув у вічі,
І бачить завчасу він плями чуми
На свіжо- рожевім обличчі.

І чує завчасу заразу і мор
І зводить безжалісну руку ...
Та стане сліпим, хто ховався до нор
Від першого пострілів звуку.

Як гурт овечок, ошаліло-тупий:
Тіспніше, докупи, докупи!
Щоб вранці заслати пахучі степи
Отруйними купами трупу.

У

Їх душі – горіння і криця –
У нашому завжди гурті,
Братів по далеких в"язницях
І тих, що упали, братів.

Дорога пряма і одверта,
І твердо іде лег'он.
Там втрат не буває, де жертва –
Здобутий в огні бастіон!

Хто має уші – хай слуха!
Хто має серце – люби!
Встає цитаделя духа –
Шістнадцять літ боротьби.

1933

ІУ

Слова, що прості і суворі,
Як величність того Різдва,
Що нас у горінні, не в горі,
порвало і ще порива.

Товаришу, любий мій, брате,
Хіба упокорить нас це?
Хто вмів справедливо карати,
Той дивиться смерті в лиці!

Для тих, що нікчемні і кволі,
Заквилять про зламаний цвіт –
Неугнутість нашої волі
І нашої віри Ґраніт!

У стінах будинку старого
Зростає і зводиться чин.
І сяє обличчя в одного,
І німо могутен один.

Нікому ніколи не стерти,
Що сріблом ясної сурми:
Шкодуємо тільки, що вмерти
У друге не зможемо ми!

ЙОГО ШЛЯХ НАЗАВЖДИ ПІШОВ – НЕВГНУТО І ПРЯМО

Вже до половини липня 1941 р. у Львові виховно-культурна референтура Проводу Українських Націоналістів майже скомплектувалась. Провід над ними мав Др. Кандиба-Ольжич Олег. Оперативне Керівництво О.У.Н. вже до їх приходу призначило для них ділове приміщення в будинку "Просвіта" на розі Ринок та Руська вулиця. Шефом цієї станиці назначено знаменитого для цієї пам'яті скомплікованої справи відомого та милого культурного діяча маестра М. Бажанського. Житлові та побутові справи мав ладнати компетентний чоловік від господарської референтури. Подивогідний вигляд вони викликали на глядача, коли перед ноліційною годиною гуртом вертались на нічліг до їхніх приміщень при вулиці Тарнавській. Не місце тут описувати які дорогі, знатні та різновидні від О. Теліги із У. Самчуком починаючи та М. Чирським із М. Кобрипом на прикінці замикали цей гурток – не з того світу люди. Звичайно посередині видніла струнка постать О. Ольжича в товаристві родини Ніни та М. Михалевичів які майже піколи не розставались із своїми діточками. Біля них невідривно височіла постать М. Кovalя із фотографічним апаратом на плечах.

За цару тижнів вони всі в похідних групах, серед крайного риску, та невигод розшилися по цілій Україні, а головне ядро мало остати в Києві.

В другій половині грудня 1941 р. Дедаль, дотеперішній керівник Ц.К. О.У.Н. з осідком в Києві, заводить Справорського на квартиру Лілі Скорупської, де часто переховувався О. Ольжич який був провідником О.У.Н. для передачі своїх обовязків. Усі три розирають пляш дальшої дії О.У.Н. Ситуація була незавидна, оналій новий окупант свою печеність прикривав масовими арештами рострілами, прилюдними вішаннями, навіть невинних громадян. Треба негайно переводити евакуацію, переведення кадрів на нові місця організаційної дії. А втрати по усій Україні переходять тисячі. Стас вимога найстрогішої конспірації. За цару тижнів рівною О. Ольжич разом із другими знатними діячами спрямлюється на Волинь, а далі на західніх землях України – а головно знова у Львові. Український народ усіх умовно знаходив форми, засоби, та кадри для продовжування резистансу, котрого основною ціллю було добро, та право усім громадянам української держави.

В тому часі, то є до часу упадку піменецького окупантів в різних обставинах, але завжди в найжорстокіший спосіб згинуло пару міліонів горожан України.

Пізною весною 1942 р. Олег Ольжич в наслідок рішення Проводу О.У.Н. став першим заступником Голови Проводу полк. Андрія Мельника, та керівником О.У.Н. на усіх просторах України. Про нові обставини, та форми його праці з'явилось пару скромних інформацій. На нову монографію цих подій жде наша новітня історична наука, але на жаль bogato речей, обставин, подій, оцінок не може ще з відомих причин з'явитись для широкого відома. Деякі інформації про О. Ольжича подав Т. Ковальський в статті "На півстанку при шляхові між Нетопою-та життям в Темряві" – (Причинок до історії із нагоди 70-ліття та 33-ліття смерти О. Кандиби-Ольжича) в журналі "Вежі" число за місяці березень-квітень 1977 р. Там же дещо близче подані і обставини його арешту та смерті в концентраційному таборі в Саксенгаузені.

Наприкінці bogato із живучих хотілоб знати в чому полягала невмірущість О. Ольжича. В основному визначався він такою глибиною інтелекту, віщістю духа, невгнутістю волі й характеру яка трапляється в дуже рідкісних людей. При тому надзвичайно людиний, скромний може аж до самозанепертя, вірний людям в котрих повірив, пізнав та співідрацював. А надівсе був для цього закон та присяга бути вірним, карним, певгнутим в обороні та боротьбі за права та інтереси свого народу.

Тільки деяка частина із тих прикмет класифікує його як одного із найчільніших провідників нації в останніх десятиліттях її новітньої історії.

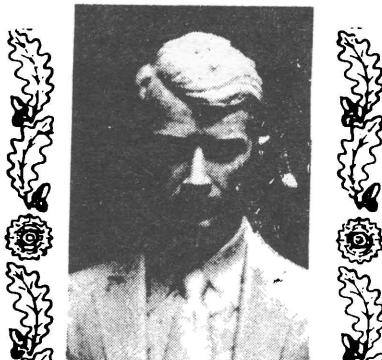
Тому намагаємося згадати за цього житиме з роду у рід, та він новинець бути світилом для молодих нових поколінь, як жити та працювати для Української Держави!

Т. Ковальський

«Нашо слова, ми діло несемо»

/Думки про Олега Ольжича-Кандибу/

Олег Ольжич

Погруддя поета роботи мистця М.Черешньовського

В дні 3 липня 1977 Організація Державного Визволення України—ОДВУ влаштовує на своїй оселі в Лігайтоні, Паврочисте відкриття пам'ятника видатному українському поетові, вченому і провідникові національно-визвольного руху—Олегові Ольжичеві-Кандибі, замордованому німцями в концентраційному таборі Саксенгаузен в червні 1944 року.

Безперечно, що ота подія не є святом тільки одного угрупування, як може декому здаватися, бо Олег Ольжич-Кандиба—постать всенаціонального маштабу, з непромінальним значенням у нашій історії.

Оту свою позицію здобув собі і утверджив Олег Ольжич передусім своєю поетичною творчістю. Син славного поета співця відродження країни, Олександра Олеся—Кандиби, Олег Ольжич продовжує діяльність свого батька в поетичній площині, здобувши зразу на власний голос, на власний поетичний вислів.

Дбайливе виховання, широка освіта, безпосередній контакт з європейською культурою—все це сприяло формуванню яскравого й високо культивованого таланту Олега Ольжича, запевнюючи йому індивідуальне творче обличчя. Поглибили його творчий потенціал наукові студії, зокрема в ділянці археології, сприяючи розвиткові аналітичного думання, свіжого поетичного вислову і необхідної історичності перспективи, щоб бачити речі в новому наслідленні, щоб розшифрувати глибше їх споконвічну символіку, заворожену в «чорному ідолі» чи в негритянському божкові.

Поетичні збірки Олега Ольжича «Рінь»—1935, «Вежі»—1940,— пряме підтвердження цього великого впливу наукової роботи Олега Ольжича, як археолога, на його творчість. А втім, археологія і праісторія захоплювала не тільки Олега Ольжича, але в однаковій мірі і Юрія Липу, Юрія Дарагана, Євгена Маланюка, Оксану Лятуринську, в результаті чого злагатилася дуже їхня поетична творчість і впарі з тим національне значення їхньої творчості, як поетичної інтерпретації нашого минулого.

«Виникає враження— пишуть з цього приводу упорядники антології «Координати»—що Ольжич, схоплюючи якийсь момент із щоденного життя минулих століть, робить із нього твердий, геометричний дереворит. Заморожений жест, закам'янілий будень що його тільки що відкопав 13

з-під жорстви тисячоліть, він показує нам у простих, музейних вітринах своїх строф... Навіть звичайна рінь, у високомайстерному вірші «Рінь» натякає на велики таємниці; вона ж бо була свідком вічності»:

Де шлях у жовті врізується
стіни
І урвище над закрутом
стремить,
Наш погляд неуважливий
на мить
Затримує жорсткий
прошарок ріні.

Вона суха і сіра. Але вій
Примкнеш перед камінням
у піску—
І раптом чуєш силу
вод рвучку
І різкість вітру, що над ними
віяв.

Поетична творчість Олега Ольжича, високо оцінена нашими літературознавцями, як Юрій Шерех, Володимир Державін, Іван Коровицький та інші, обірвалася однак трагічно зі смертю поета. А втім, у вічному змагу між особистим і загальним між словою і обов'язком, Олег Ольжич ще ранше задекліячував свій вибір словами, що покладені в назив цього нарису : «Нащо слова, ми діло несемо». Революційна діяльність полонила поета до тієї міри, що він, маючи вже запрошення на доцента Гарвардського університету, відмовився від усього, поринувши в підпільну діяльність спершу на Карпатській Україні, а потім на просторах усієї України, в часі другої світової війни. Які плоди принесла ота діяльність—це вже справа дослідників недавнього минулого, але ,спира-

ючись на саму творчість поета, на розсипані по різних виданнях твори, зібрани пізніше в збірках «Підзамче» — 1946, і «Поезії» 1956 та пізніші видання, можна з певністю сказати, що цей революційний досвід збагатив Олега Ольжича як поета. Філігранність форми, її досконалість і викінченість збереглася й далі, наповнена тепер новим змістом, наповнена нечуваною силою почувань і міцних переживань у вирі страшних випробувань підпільної боротьби з двома наїздниками, що часто годилися в одному, і в одному співпрацювали— в винищуванні людей типу Олега Ольжича, отієї «нової української людини», якої ще й досі деякі люди не можуть збагнути:

Захочеш і будеш. В людині,
затям,
Лежить невідгадана сила.
Зрослась небезпека з
відважним життям,
Як з тілом смертельника
крила.

І легко тобі, хоч і дивишся
ніць
Аби не спіткнутись ні разу,
І нести солодкий тягар
таємниць,

I гостру петарду наказу...
Писав поет «Незнаному

воякові»:

Чекає покуса тебе не одна
І повні зрадливої знади
Прозорі озера науки, вина
Поезії пінні каскади.
Та де той п'янкіший знайдеш
водограй
I плеса синіші холодні,
Як ставити ногу недбало на край
Блакитної чаші безодні.

На краю блакитної чаші безодні» й обірвалося життя і творчість одного з небуденіх українських поетів 20-го століття.

І.Смолій

ОЛЕСЬ БЕРДНИК — Блакитний Коваль

Вибір з поезій-Смоленск 1975

Я блакитний коваль,
Маю кузню свою.
Не залізо, не сталь —
Власну душу кую ...

Роздуваю горючо
Боротьби і шукань,
І палає воно
Серед грізних повстань!

Я себе розпалю,
Я розжарю свій дух,
І його переллю
У нестремість, у рух!

На ковадло життя
Кину серце своє,
Хай по цьому буття
Грізним молотом б"е!

Скачуть іскри ряспі
У незміряну даль ...

.....
У чарівному сні
Я — блакитний коваль ...

* * *

Сонце — твій батько
Земля — мати твоя.
Будь, як вони,
Всюди, завжди...
Яспим, як сонце, будь,
Щирим як земля, будь,
Мужнім, як лев, будь
Мудрим драконом будь,
Зло спонеляй,
Тьму розгнай,
Відважним воїном будь..!

***

Заіржали в небі коні полум'яні,
Хто не побоїтися осідлати їх?
Понесуть ті коні у світи незнані,
У світи казкові вершників своїх!..

* * * * *

Хай минають моторошні роки,
Хай слізозаться дощовиті дні, —
Сій в ріллю — морозну і глибоку
Літ грядущих зерна вогняні !

MUD PINOTES MN POLO

'Tryzub' vs. Lehighton United (MUN)
Ukrainian Homestead June 12, 1977
Photos by Nick Dnistrian and
Alex Prociuk

Українська Мала Енциклопедія – Проф. Євген Онацький
Буенос Айрес – 1962

*Передаємо на цьому місці вузько-науковий перегляд життя та праці
сл. п. Олега Кандиби-Ольжича. Уважаємо, що такий науковий пе-
регляд його життєвого шляху є дуже важливим та потрібним.*

ОЛЕГ ОЛЬЖИЧ (КАНДИБА) 1907–1944, син О. Олеся, глибокий ори-
гінальний поет ляпідарного сконцентрованого стилю, визначний
вчений археолог, завідувач археологічного відділу чеського Націо-
нального музею в Празі, співробітник американської археологічної
експедиції Гарвардського університету (до Югославії в 1933 р.)
доцент гарвардського університету (в 1936 р.), основник Українсь-
кого Наукового Інституту в Америці і редактор його "Збірника"
(Сент-Пол-Прага 1939); діяльний член Проводу Українських Націо-
налістів, як керманич культурної референтури ОУН, приймаючи
діяльність участь також в подіях Карпатської України, де в 1939 р.
зазнав мадярської в "язниці"; заступник Голови Проводу ОУН і,
після арешту полк. А. Мельника, виконуючий обов'язки Голови Про-
воду, спеціально на Східніх землях, і врешті, арештований німцями
вже в Галичині, був замучений на смерть 9 червня 1944 р. в бунке-
рі концентратку Саксенгавен біля Берліну.

Як поет, крім ще не зібраних з ріжних періодичних видань
творів, залишив три збірки – "Рінь" 1935 р., "Вежі 1940 і "Під-
замча", що вийшло в 1946 р., вже після його смерті. Вже в першій
своїй збірці "Рінь", Ольжич ясно пакреслив свій важкий життєвий
шлях борця за звільнення поневоленої України:

*Ми вийдем жорстоке зустріти,
Заховане в ранковій млі,
І будуть не луки, не квіти,
Каміння саме на землі.*

*Шляхи – велет исъкі гадюки,
Невинутый разміреній крок,
Діла і змагання сторукі,
І смерть – як найвищий вінок.*

Але революційний розвиток подій в Карпатській Україні та
потім світова війна поклали кінець науковій діяльності; О.Ольжич
весь віддався справі національної Революції, здійснюючи героїчно
думки висловлені в пісній:

*Нащо слова? Ми діло несемо!
Нішо мистецтво і мана теорій
Бо ж нам дано знайти життя само
В красі неповторимій і суворій.
Міцніша віра і дозвілкіший чин
За словоблудіє і за тимпани.
Одвага, непохитність, чистота!
Милуйтесь! Беріть і будьте! будьте!*

Проф. В. Державин писав в уже згаданій статті:

" Героїзму ніколи не бракувало в тематиці нашого красного письменства. Впродовж XIX століття українська література зберігала щільний контакт із героїчним епосом козацьких дум, а за ХХ століття вона позначилась героїчною тематикою І. Франка, Лесі Українки, Ю. Липи, М. Чирського, Є. Маланюка, Ю. Яновського і багатьох інших. Проте героїчна тематика – це ще не героїчний світогляд. Поезію О. Ольжича героїзм не скрізь просякає лише а й становить її творчу психічну домінанту. Це героїзм органічний незалежний від зовнішніх впливів і, сказати б, абсолютний. В героїчній тематиці інших наших поетів і белетристів незрідка відчувається, що це промовляє героїзм бездержавної нації, героїзм люди-ни національно покривджиної, отже героїзм якоюсь мірою вимушений або, принаймі, істотно зумовлений тими чи іншими історичними подіями. Героїзм у поезії Ольжича -- вільно обраний і вільний всякого розрахунку, всякої думки про духову чи іншу нагороду: він,—своя найвища і, суттю кажучи, єдина гідна нагорода, що вища навіть за славу:

*Шляхи – ве летъ исъкі гадюки...
Невінущий, розміреній крок...
Діла і змагання сторуки
І смерть як найвищий вінок.*

"Героїзм у Ольжича не випливає з національного-державницького патріотизму (як це майже скрізь у нашій сучасній поезії) а радше збігається з ним як два рівнобіжні вияви того самого глибинно іdealістичного світогляду, що кульмінує в екстатичному піднесенні найвиразніше висловленому в поезії "Шіхотинець", де "душа відділилась від тіла", що "strupke і спокійне, стунає в холодних рядах":

*До віку його не обійме
Ні сумнів, ні згадка, ні страх.
і радісно духу дивитсья,
як тіло тяга кулемет,
Стискає гарячу рушницю
І вперто повзє наперед.*

MUN CONFERENCE

Conference held at the Ukrainian Homestead in Lehighton, Pa. on April 24, 1977. Detailed program of activities decided upon by participants – major events scheduled for this summer!

On April 24 of this year, some of us gathered at the Homestead to discuss and decide upon, a logical course of action to ensure the future growth of our organization. The need and importance of such a meeting were obvious to all, and the active participation of the members attending, gave all of us the needed guarantees that by a joint method of action our success would be much more evident, and much more appreciated.

The conference centered its attention on certain major issues. One of the primary concerns of this meeting, was the continuing drive to increase our membership rolls. As stated in the reports, a major degree of success was reported in this area of our endeavours.

SPORTS

A thorough discussion of a sound sports program was carried out at this conference. Considering how vital such a program can be, we devoted a great deal of attention to this aspect of our organizational affairs. We decided as follows:

SPRING CAR RALLY— This rally will be held on July 16, 1977. It will take place on a measured course in the near environs of the resort. The object of this rally will not be speed but will be the strict adherence to existing rules concerning regulations and local statutes. To win, you will have to observe all rules and upon completion of the course, all participants will wait for the official announcement as to the time allotted for this course. Whoever comes closest to the sealed time will be declared the winner. Once again—the object will not be speed but accuracy! A picnic will round off this novel event.

TENNIS TOURNAMENT—Now is a good time to plan a weekend in August at the Ukrainian Homestead in Lehighton. MUN in conjunction with the resort, is sponsoring an Invitational Tennis Tournament on the 13-14 of August. We are inviting all amateurs to compete for the following prizes: \$100 1st prize, \$50 2nd prize, and \$25 3rd prize. We urge all who are interested to sign up as quickly as possible. The registration cut-off date will be July 30, 1977. We anticipate a good response, so plan to join us for this interesting event as a participant or as a spectator.

GOLF TOURNAMENT— Later this summer we will be sponsoring a Golf Tournament at the Homestead. The resort will be used as a base for this event and one of the local courses will be used for the actual contest. The date will be announced in the very near future and ads will be placed in all major Ukrainian papers. We, once again, anticipate competing for trophies and cash prizes. So get ready all of you handicappers, practice your putting and look for our announcements.

TABLE TENNIS— This Memorial Day weekend, MUN sponsored a Table Tennis Tournament. The affair was an unqualified success! There were 20 registered players who competed for trophies and for cash prizes. Our sports editor, Ostap Tatomyr, has sent a detailed article to a major Ukrainian Daily with all the particulars and photos. We will have such tournaments in the future due to the widespread satisfaction with this event.

VOLLEYBALL— Another exciting sports event took place at the Ukrainian Homestead on Sunday June 12th. On this day the volleyball team from "Tryzub" came to the resort and played a team by the name of "Lehighton United". This team was composed mostly of MUN members who played an excellent contest although in a losing cause. Mr. W. Zawadowych, the coach of 'Tryzub', was very optimistic and spoke very highly about the possibilities of having such tournaments in the very near future. For any further details about this match you should look for it in 'MUN NEWS' and in SVOBODA.

First place winner Omelan Krych, left, and third place winner Lev Iwaskiw, right, congratulate each other at the conclusion of the MUN table tennis tourney.

MUN MAGAZINE 'VESZHI' EXPANDS EDITORIAL STAFF !!

Taking into regard the unusually high response accorded our MUN publication, we have decided to expand our editorial staff to further the growth of this enterprise and thereby better serve and inform our readers. To meet this growing demand we will offer better articles, better pictures, a better mailing service, all in all we will attempt to improve upon an already highly worthwhile proposition. The July issue will be very interesting. The bulk of the material submitted in this issue will deal with the life and times of Oleh Olzych. We feel that due to the fact that on July 3rd, a monument in his memory will be unveiled at the Homestead, that this issue will serve a very useful and informative role.

We are beginning a new feature this summer. Ostap Tatomyr will edit and write a regular and highly interesting sports column. Due to the fact that Ostap has done such an excellent job, we are featuring two major articles under his by-line. Lida Lukianowycz has also joined our staff, and beginning with the September issue, she will prepare a regular column catering to the interests of our female subscribers.

Our publication will serve the interests of the entire Ukrainian community. Judging by the heartening response accorded our first issue, we are sure to stir even greater interest with our succeeding publications. We welcome your comments and suggestions.!

MUN MAGAZINE A BIG SUCCESS !!!

April '77 Issue Stirs Very Favorable Response! —Subscription Demand High!

The newest edition of MUN's official publication — 'Veszhi' — has generated a high degree of favorable 'copy'. The magazine contained, in a forty page format, a well balanced and sensible series of articles. Highly illustrated, this most recent version of our publication, has brought about the desired results and already has brought into our editorial ranks, several new co-workers. We hope that such a highly reassuring initial response, will continue to mount, and that this will ensure a continued growth in our endeavours.

We encourage all of our readers to feel free to send us any material suitable for publication in our magazine. We feel that the more participants there are in this endeavour, the more interest will be generated creating a conducive atmosphere for a wide exchange of views and ideas. In the April issue, we tried to exhibit varied topics which we felt would help our potential co-workers decide if they would be willing to contribute their original material for publication. We cordially invite all of you to send us your worthy contributions, this we are sure, will be a mutually beneficial process.

PRO HOCKEY – BACKSTAGE by Ostap Tatomyr

Most people only see a very small part of the total scope of hockey when they view the game in person or on T.V. Before and after the game the human drama they miss unfolds in a place traditionally known as the locker room. Here, the pregame physical and mental takes place. The human psyche takes control and mind holds sway over matter.

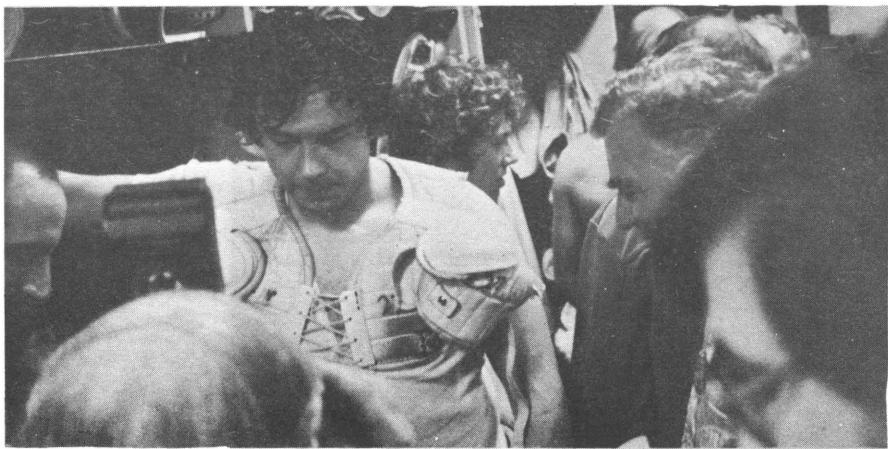
The life of a professional hockey player in his locker room domain, is not all glamour but sheer hard work – a grinding schedule of practices, games, hotels, personnel appearances, insecurities about the future, mental pressures, an everyday battle with aches, pains and a vast array of other personal adjustments. To be a professional athlete one must not only possess the physical skills – but he must be able to handle all the other mundane pressures placed upon him.

The pressure – Oh! The pressure! – is a frequently utilized term in professional sports. It's an everyday culprit – one which every player must learn to battle in his own personal manner. Some drink when they get the chance, some play cards or watch T.V., some read books. But the battle is always present. As an example, imagine that while working, you are constantly monitored by your boss or thousands of fans, or press personnel – that's the pressure! The locker room is the only area where the hockey player can feel secure with his own peers. This is the inner sanctum where he can mentally and physically prepare himself for the savage contest at hand.

For the most part, the locker room is very quiet before a game. The first to arrive are the trainers – ‘the unsung heros’. They spend countless hours transporting, washing, hanging and repairing the playing equipment. In the meantime, they still manage to sharpen the ‘all skates. As one Flyers trainer, Jim McKenzie, puts it: “Imagine packing a family of thirty or so for a trip each day – now that's a trainers job.”

Most of the players enter the locker room about three hours prior to game time. Before they completely dress in their game uniforms, most will warm-up in some manner – the punching bag moves, the weight machine clangs metal against metal, the stationary bike wheels spin countless untravelled miles – while the Isokinetic Apollo cylinders heat up from the rope friction as the players limber-up certain tense muscle groups.

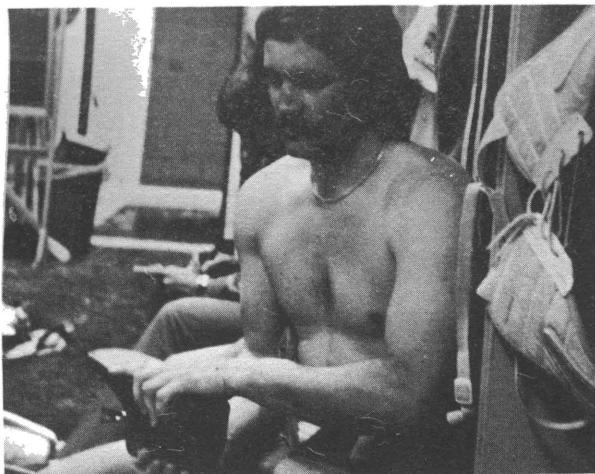
Once properly loosened up, he spends anywhere from forty-five minutes to an hour actually dressing himself for the game. It is a systematic ritual which is done over and over several hundred times each season. Some players have a superstition about the way they pull on their socks, or the way in which they lace their skates or tape their sticks. It is all though, a very real part of the game – the mental prep work which lays the ground work for a super effort on a daily basis.

The goalies are the most superstitious and demanding about their specific game conditions. They are highstrung perfectionists, hockey and at times, seemingly, ridiculous. But maybe this kind of behaviour can be sanctioned keeping in mind the high pressure situation that happens to be their daily dose. Wayne Stephenson, the Flyers 'salvation in the nets' places a towel around his neck—fold his hands between his legs and for about ten minutes he stares at the floor below, and mentally prepares himself for the contest. He is quite superstitious as are most goalies — a new can of soda each period which he himself must open is a must, also taping and shaving down his own stick; while Bernie Parent among other things, does not take off his face mask until he is in the locker room. Many players sniff smelling salts to clear their head just before the game. Ex-Flyer Larry Goodenough was a firm believer in 'sniffing the spirits' prior to each game. He would break a capsule and sniff 'til tears were in his eyes, as he claimed that such an approach perked up his mind and made him more alert both physically and mentally. The well known Ukrainian Orest Kindrachuk, heats his back to loosen the tension. He does this, claiming that this helps his game.

With the game jerseys slipped over their shoulders, the players take to the ice for a warm-up skate which lasts for about twenty minutes. Its importance is two-fold. The players get an opportunity to feel their legs and skates against the ice surface, plus they can test their equipment. The ice surface being slow or fast can make a difference as to the sharpness of the skate edge. Many players tell the trainer to bring a honing stone to alter their skate edge if they feel that conditions merit such an adjustment.

When the team returns to the locker room just before the start of the game for the final time, they know whether they are physically ready or if the injuries that they previously sustained would merit a 'scratch' from the lineup.

It is during this time that most goalies check their leg and shoulder pads, but most importantly their face masks for any inherent cracks or weaknesses. By now the pre-game meal has been consumed. The Coke and all the other junk foods have been eaten and have done their appointed task.

The buzzer sounds— the battle is joined and all that preceded the contest ,is forgotten. The only thing that matters is to achieve the goal that was set in the beginning— ‘to lie on the field, exhausted, bloodied, unable to stand — but victorious.’

Between periods the locker room serves as a haven—a place to reorganize if need be- a refreshing break and a period of readjustment and or strategic talks. Bob Clarke the team leader always will shake out the carbonation from his can of soda as he sits in near exhaustion and sips the thick Coke syrup all the while pretending that he’s not tired.

The scene and mood in the locker room after the game depends on the outcome or importance of the contest. A losing locker room tends to be very quiet with the players dressing quickly and leaving with the idea of evading all newsmen. A winning one, on the other hand, is an exhilarating and loud, joyous area with loud conversation, jokes and a generally good time.

But the quick, hard professional life does not always end in prosperity or fame for its’ veterans. Many old hockey players, after years of lights and glory have a difficult time adjusting to their new lives as common citizens, as the glory of an athlete is very immediate and fades very quickly once the player exits from the sports page. The lack of the ability to adjust leads many players astray and puts a sorry ending to a once very promising career.

Yes, the human drama is very real in the locker room. The emotions are all “up front.” The contact is real, the emotions are real, these are all the fibers that make up the magic tapestry called— life.   26

ПОГОДА ЧЕРЕЗ . . . 50 МЛН. РОКІВ

Учені Чікагського університету стверджують: холодні зими будуть у Середземномор'ї, тепло – в Гренландії, періодичні тайфуни – в Тихому океані.

У своєму довгочасовому прогнозі науковці врахували континентальний дрейф – повільне переміщення континентів – який має викликати значні зміни в кліматі нашої планети.

Оскільки площа Атлантичного океану розширяється, це призведе до того, що тепла течія Гольфстрому переміщатиметься на півці і через деякий час розтопить льодову шапку Арктики. Внаслідок цього клімат стане теплішим. Африканський континент рухатиметься на північ і закріє Середземне море, порушивши мікроклімат даного району. В Австралії, яка теж переміщатиметься в північному напрямі, сухий клімат зміниться на вологий, майже тропічний. Цей Материк зайде частину океану, де зароджуються тайфуни, що в свою чергу призведе до їх зменшення.

Припускають також, що східня частина Сибіру з'єднається з північноамериканським континентом у тому місці, де знаходяться Алеутські острови.

ПЛАНКТОН – 3

Болгарське подружжя Юлія та Дончо Памазови збирасьч вирушили в Атлантичний океан на звичайному рятівному кораблі. Експеримент називатиметься "Планктон – 33". Під час плавання вивчатиметься харчові спроможності планктоне, а також досліджуватиметься психологічний стан людини в морі. У 1977 р. Памазови мають намір перетнути Тихий океан.

МУЗИКА ДАВНІХ РИМЛЯН

Поблизу Будапешта, на місці колишнього римського Аквінкума, знайдено орган 228 р. н.е. Музичний інструмент реставровано. Відвідувачі місцевого музею мають змогу не лише побачити, а й послухати давній орган.

CAMITHE ДЕРЕВО

Французькі мандрівники встановили, що найсамітніше дерево росте в оазисі Терара (Сагара). Звідси до найближчих дерев – тисяча кілометрів.

ГРИЦІКИ

На Україні грицики називають дикою гречкою, горобиними очками, калитником. Росте ця однорічна рослина на полях, обабіч доріг, довкола будівель, на городах, луках. Належуть до родини хрестоцвітних. Стебло її сягає до 50 см заввишки. Прикореневі листки зібрани в розетку, довгасто – ланцетні, з трикутними гострими частками; стеблові – сидячі. Цвіте з травня до жовтня, іноді зимує з цвітом. Квіти в китицях, дрібні, білі.

Трава грициків має в своєму складі надзвичайно цінні хемічні речовини: сполуки калію сприяють виведенню з організму шлаків, фітонциди та ефірні олії підсилюють кровообіг в печінці і нирках, ацетилхолін діє проти спазматично і знеболююче, вітамін К прискорює зсідання крові.

В клінічних умовах доведено, що препарати з трави грициків мають здатність понижувати кров'яний тиск, а також підсилювати перистальтику кишечника. Тому таким хворим рекомендують пити настій з трьох столевих ложок свіжої або сухої трави на склянцу окропу – по 100 г тричі на день, або рідкий екстракт – по 20–30 крапель 4 рази, чи по чайній ложці двічі на день.

Настій грициків застосовують також для загальних ванн, обмивань, примочок та компресів при саднах, запаленні сухожилків, легких пораненнях та пошкодженнях шкіри.

Весняні розетки молодих прикореневих листків вживають ще для приготування супів, борщів, весняного вітамінізованого салату і навіть начинки для пирогів. Траву збирають під час цвітіння, сушать на відкритому повітрі в затінку.

THE ROLE OF ATHLETICS WITHIN THE UKRAINIAN SOCIETY - by Ostap Tatomyr

Many Ukrainians are not athletes or fanatical sports enthusiasts but the importance of athletics to the Ukrainian social fabric, cannot be overemphasized.

Many of our readers have some fond memory of their past athletic endeavours , the sports that they excelled in - whether it was being part of a championship team, scoring an all-important goal, setting a new track or field record, or just participating. The main thing to remember is that athletic endeavour not only leaves a lasting memory, but it also leads to character development, self-discipline, teamwork - all the necessary keys to competing and properly functioning in every day life. It should also be noted, that athletics provide people with a common bond, cementing them together, and graphically illustrating the importance of joint, planned effort.

It was Aldous Huxley, the creator of the novel 'Ends and Means', who noted the important relation of sports and society. He wrote—"Like many other instruments that man has invented, sports can be used either for good or for bad purposes. Used well it can teach endurance, and courage, a sense of fair play and or respect for rules, co-ordinated effort and the subordination of personal interests to those of the group. Used badly, it can encourage personal vanity and group vanity, greedy desire for victory and hatred for rivals, an intolerant esprit de corps and contempt for people who are beyond a certain arbitrary pole."

A very clear example of the good sports can do in regard to a co-ordinated group effort, comes to mind from the era of the sixties in Philadelphia. As in many other cities, soccer became an instrument which the Ukrainian people learned to use in their never ending struggle for identity. 'Tryzub', or the Ukrainian Nationals as they later became known around the world, placed the Ukrainian people on the ethnic recognition rolls. Their devoted supporters, can be considered a co-ordinated driving force that reinforced our ethnic pride and unified us through a controlled social interaction brought on by the soccer contest

The energy generated by these athletic contests, generated a new social awareness among our people and provided them with an important focal point towards which they could channel their pride and rediscover a new sense of ethnic awareness.. Also a soccer event of this nature provided all the participants, be they athletes or rooters, with an outlet for emotional catharsis, social and ethnic pride and, most importantly, it developed a new sense of Ukrainian cohesiveness.

We as a people learned one important element through this experience, whether it was an affiliation with Tryzub, Sitch or whether we now are avid fans of Ukrainian hockey players in the N.H.L. - the area of using sports in the promotion of the Ukrainian struggle for identity is not a limited resource, but it is one that if used properly can enhance the stature of our culture and folklore in the eyes of all people.

Supporting and developing sound Ukrainian sports programs and teams, should be of prime importance and concern to all of our organizers and community leaders as our future, and the future of upcoming Ukrainian generations here and in Canada, may rest on this one important activity. Let us heed the works of Huxley and through his teaching and ideas, apply this knowledge to work for our own ethnic and social unity and spiritual growth!

Significant Dates in Ukrainian History

This feature is designed to give us short historical sketches, primarily dates, to try and keep our members and our friends aware of the historical development of their Ukrainian Heritage.

The dates given below are from the historical period of the Kievan Kingdom dating from its rise to its fall.

- Rurik (862)
- Oleh (879-945)
- Expedition against Constantinople (907)
- Ihor (914-945)
- Olha (945-960)
- Sviatoslav I (960-972)
- Jaropolk (972-978)
- The First Fratricidal Wars
- Volodimir the Great (978-1015)
- Christianity Adopted in Ukraine (988)
- Sviatopolk I (1015-1019)
- The Second Fratricidal Wars
- Yaroslav the Wise (1019-1054)
- Pecheneg Threat Broken
- Construction of St. Sophia Begins (1037)
- Kiev Becomes Metropolitan See (1037)
- Last Expedition against Byzantium (1048)
- Iziaslaw I (1054-1073); (1076-1078)
- The Third Fratricidal Wars
- The Decline of Kiev
- Sviatoslav II (1073-1076)
- Vsevolod (1078-1094)
- Sviatopolk II (1094-1113)
- Polovtsi Defeated (1111)
- Volodimir Monomakh (1113-1125)
- Mstislav (1125-1132)
- The Period of Aristocratic Anarchy (1132-1169)
- The Sack of Kiev (1169)

**FREE
THE
UKRAINE**

СУСПІЛЬНО ГРОМАДСЬКІ ІНФОРМАЦІЇ ТА КОМЕНТАРІ

1. Українські Дні в Чікаго в дніх 4-5го червня 1977 р.

Ці дні були продумані Управою Філії УККА де насправді є обеднані усі супільно громадські організації міста Чікага та околиць, включно із нашими церковними установами усіх юрисдикцій. Тому ці дні пройшли небувалим успіхом та розголосом, що відзеркалилось коментарями в пресі та участю знатних гостей в тому вового мейора міста Чікага. Велика зала СУМА притягала широкі круги відвідувачів, бо там була справді солідно поставлена виставка народнього мистецтва, філятелістики, картини із новітньою історією України та дбайливо підготований буфет головно із народніми харчами. В залі "Леві" як і в залі Собору св. Володимира та Ольги, рівноож були дуже гарні та чепурні виставки українського мистецтва та нашої культури. Молодечі хори, бандуристи, танцювальний ансамблі викликали аж до сліз подив та признання глядачів. Навіть дві короткі промови річево виголосили молоді Др. Б. Сацюк по українському та Др. М. Кос в англійській мові. Ми подаємо цей коментар щоби підкреслити які осяги можна мати коли діємо об*дано, з прицілом на молодь, та із пошаною одні до других.

2. Широко розголошенню Београдську Конференцію в справі точної та зобовязуючої формули у переведенін в життя Гелсінських Гарантій прийнятих та підписаних 35-ти державами в 1975 р. в Гельсінках, Фінляндія – попередила Міжнародна Конференція Письменників в 7-14 червня б.р., Софія, Болгарія присвяченій темі: Письменник і мир: Гелсінський Дух і Обовязок мистців Культури. На цій конференції взяв участь представник Комітету Гельсінських Гарантій Для України та "Смолоскипу" Андрій Каркоць, син відомих діячів ОДВУ, УЗХ, СВУ Резистансу в Міннеаполіс. Він там передав меморандум підписаний 38-ма письменниками із усіх усюдів, де вони твердо заступаються за М. Руденком та О. Бердником із Києва. На підготовчій конференції, яка розпочалась в Београді 15 червня зарисувались глибокі та принципові розходження в устійнюванні основних тем та методів в порядку нарад. Девять держав, які належать до "невтрального блоку" видвигнули пропозиції котрі могли б затерти різниці між західними державами на чолі із США та "народно демократичними" державами на чолі із ССРР.

Наперід можна передбачити, що цему "кривому танцю - не буде кінця" Але ставлення проблем прав людини та народів матиме преважливий вплив на формування настроїв у громадян за залізною заслоною. "Смолоскіп" із своїми єдиними залегалізованими представниками від української спільноти у вільному світі, матиме нагоду зробити все, що буде можливе, та це напевно матиме піддержку, й зrozуміння серед представників вільних народів та'на рідних землях скріплятиметься переконання, що там вони не самі в обороні їхніх законних прав.

3. Серед читаючої нашої громади є відома книжка на польській мові "Українські ночі – або родовід генія". Автор цієї книжки Єжи Єнджеєвіч відомий письменник, літературний критик. В горі згадана книжка вийшла друком у Варшаві в 1972 р. на 620-ти сторінках. Зміст цієї книжки та увиднення цілої епохи в отрій ріс, формувався наш геній Тарас Шевченко. Ця книжка на українській мові має появитися під фірмою Наукового Товариства ім. Т. Шевченка. Це буде насправді цінна та небувала на нашему книжковому ринку поява. А наш пророк та геній стане ще більш зрозумілим та дорогим українській К культурній людині.

Українська Громадсько – Інформативна Служба

Щиро дякуємо за всі пожертви на прес-фонд "Вежі"

- 100. Оксана Бак-Бойчук
- 50. ЦУ ОДВУ
- 20. Маруся Попович
- 10. Микола Дністрян
- 6. Петро Кравчук
- 6. Володимир Сорочак
- 6. К. Мельник
- 6. Дмитро Кузик
- 6. Данила Завірюха
- 6. Ярослав Варивода
- 6. Мирон Куропась
- 6. Степан Куропась
- 5. Сидір Новаківський
- 2. Г. Паньків
- 1. М. Вайда
- 1. Ю. Артюшенко
- 1. Михайло Мушинський

QUAKERTOWN • FORD • MERCURY

536-8600

Route 309

QUAKERTOWN, PA. 18951

Phila. Line
643-2150

Великий вибір

Нових і

Уживаних авт . . .

Ярослав Палатайко — власник фірми

Price: \$1.